

Wienteravonden

Heintje van Renger

As ut noen donker wort s'aves kruupen we op de bank zetten de televiesie an en hopen dat ze ons daar wat moois iaoten zien, mar vrogger was dat d'r niet, je han ok geen radio dus mon je je eigen vermaken.

De vrouwluu han meestaì wei wat handwark, kousen stoppen want de sajete waor de kousen van waren was niet zo stark. En in de klompen siet dat gauw weer kepot, grote knoien waor je wei een vuust deur steken kon, dat mos je dan mar weer netjes an mekaar zien te kriegen. Of je mon nieë voeten an de kousen breien, of heie nieë ok wei truien of un nieë onderrok, as je as kiend uut schooi tuus waren mos je eerst ok un paor natjes breien veurdat je buten moggen speulen.

De keerls gungen de krant lezen of un boek, en de minsen gungen ok bie mekaar praoten, dat was fijn dan heurde je nog us wat. Soms han ze dat of e'spreuken mar Va bedocht ut ok vaak inees, as hie kiaor was op de deel zei hie tegen Moe: "Ik gao us effen kieken hoe ut mit Eef is", of nor andere femilie, un enkele keer mog ik mit hum mee, ut iiefst had ik dat we gungen lopen.

Op de fiets was ok wei fijn dan zat ik veilig achter Va's breeë rug mar ze han toe nog geen zitjes achterop as je uut ut mantje e'greuid waren mos je los op de bagagedrager zitten, Va sleug dan z'n arm um je heen dat je d'r niet of zouën vaien mar ut zat wei hard. Nei, dan gung ik iiever lopen, vanzelf op klompen.

we woenden an un grindweg en as't dan heidere maon was en ut had un beetje e'vreuren dan knarpte ut zo gezeiig. Ut was dan heel stië en ut reuk zo iekker klaor en fris, en dan leup de maon mit je mee daar snapte ik helemaal niks van as je bie huus weg gungen stung die achter je en lachte un beetje nor je en as je bie opoe waren was de maon daar ok weer onbegriepelik! En Va vertelde je wat van de sterren en hie weus an daar de zeuvenster en de ploeg en zo meer.

Dan kwam je bie de boerderie van m'n oom of Opa of waor we ok heen gungen, we gungen altied deur de achterdeur, dat was veural in d'harfst nog een hele toer um heelhuuds op de heert te kommen. Bie minsen die precies en netjes waren vul dat wel mee, daor brandden un peterolie lampje naost de meuldeur en de zul was netjes an e'veegd, mar slorriger volk had vaak ut lampje vergeten an te doen en ok niet e'veeäd zodat je zowat je benen braken over de knollen die e koen uut de zul e'gooit han. Mar as je dan bie de kachel zaten was ut gezellig, bie Opoe branddein de harfst ut vuur laoter in de wienter stung d'r un kachel dat was warmer.

Opoe's verwennen hun kleinkinders dat is altied al zo e'weest en as je bie Opoe waren zette ze un appeltje op de hoek van de plaot dat braoiden dan lekker en smirkte un beetje en as'ie dan gaor was kreeg je die op un schotteltje om op te eten, lekker heur.

Ok gaven de grote minsen raotsels op:

een kopje as un knikkertje
 un buukje as un bikkeltje
 twee beentjes as un ojevaor
 en voetjes as un pannakoek
 raoi, raoi wat is dat.

of: vier ouwe wieven,
 die konnen mekaar niet kriegen,
 ze runden allemaol even hard;
 raoi, raoi wat is dat,

nou kom daor dan mar is achter, dat was iastig mar ut waren de tang en de meul.

De keerls praoten mit mekaar over ut wark en zo of ze genug voer han veur de kommende wienter, en over de pries van de varkes en ze dikten de boei ok wei us un beetje an, bie ons geeft de koe un bus Vo1 en un emmer voi oengeieugenl Ok ut houtmaken kwam in disse tied van ut jaor vaak te sprake, de minsen gungen nor de houtverkoop bie de staat of van Jonker Jan, daor kochten ze hout op stam ieder zun eigen stukje, paolen veur de vreeën en siïeten en de ries bunnen ze op in bossen veur de anmaak van de kachel, de birkenries brochten ze nor de bezem makerie dan

beurden ze weer wat terug van de pries, dus vreugen ze aities an mekaar of ze veu birken in d'r perceel han, dat gung pur vim dat is hoendert bossen, un boer uut de buurt die greég un beetje opschepte zei: "Ik had zowat un vim birkenries, drie-en vuuftig bossen".

Zuksoort dingen verteiden ze mekaar, en vanzelf ok over ut weer dat ut zo nat e'weest was of te dreug, en ut had zo iezig hard e'vreuren en dan kwamen d'r verhaaien weet je nog hoe koud ut toen was, hoe koud dan wei? "Ja dat weet geen mins meer, toe han ze nog geen graoien, toe vreur ut zo mar un eind weg".

Ze vertelden ok over un boer die heeì vrogger op Garven e'woend mos hen die nor Canada e'trukken was en toen ze s'marges nor de boot zouwen gaon was een van de jonges d'r niet en die wou niet mee die is toen hier n'bieven en nor femiie e'gaon, mar dat dwarse zou hie wel van geen vreemde hen want toe die voader us veur de Uijsterse overweg kwam en de bomen dicht waren wou hie mit alle geweld dat ze de bomen ios zouwen doen en de nverwegwachter dat niet wou schreiwde hie : "Ik bin de hoor van Garven doe los" mar de overwegwachter zei: "ai wai-je de duvel van Speuid dan leut ik je d'r nog niet deur".

Ok kwammen de kwaojonges streken vaak an de beurt die ze vrogger uut e'haolt han, mossen vangen uut ut dak en dan s'aves as ut donker was ze loslaoten bie Rengeroom waor ze dan om de iamp vieugen en hie mit ut broodmes ze op kousevoeten achteran zat en as hie ze dan te pakken had dat had hie d'r zeif net zoveul schik van as de jonges. De verhaaien werden steeds mooier en of ut allemao waor was daor durf ik mun handen niet veur in'vuur te steken.

Mar ut was oenderdoende a1 zowat negen uur dus mon we nur huus, we waren ok aì om zes uur weg e'gaon dus un heie avend weg e'weest dus leupen we weer terug en zo was de avend om e'vleugen.

Putten, augustus 1995.

+++